Toets flora en fauna
Doonheide 7-9 te Gemert

Datum	: 29 mei 2015
Projectnummer	: 15-0103
Opdrachtgever	: Bureau Verkuylen Veemarktkade 8 5222 AE 's-Hertogenbosch
Opgesteld door	: ir. N. Arts
Gecontroleerd door	: ir. E. J.F Claassen

---

1 Inleiding

1.1 Aanleiding
In verband met de voorgenomen ontwikkeling op de locaties Doonheide 7 en 9 te Gemert is het noodzakelijk een toetsing aan de Flora- en faunawet uit te voeren. De voorgenomen ontwikkeling betreft de bouw van twee woningen. Ten behoeve van de planologische procedure is het nodig te onderzoeken of er beschermde planten en/of dieren op de locatie aanwezig zijn en op welke wijze de ontwikkeling hierop effect heeft.

1.2 Doel
Doel van het onderliggende onderzoek is te bepalen of de wijzigingen binnen het plangebied mogelijk leiden tot overtreding van de Flora- en faunawet.

Het in deze rapportage beschreven onderzoek heeft tot doel het vaststellen van de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten die zijn opgenomen in de tabellen van beschermde flora en fauna in het kader van de Flora- en faunawet. Op basis van dit onderzoek kan worden vastgesteld welke maatregelen getroffen en vervolgstappen genomen dienen te worden om te voorkomen dat in strijd met de Flora- en faunawet wordt gehandeld.

2 Wettelijk kader

In Nederland is de bescherming van natuurwaarden in twee wetten geregeld. Soortbescherming is geregeld in de Flora- en faunawet. Gebiedsbescherming is vastgelegd in de Natuurbeschermingswet 1998 en in het beleid voor de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Deze toets flora en fauna is gericht op soortbescherming. Vanwege de ligging van het plangebied en de lokale aard van de voorgenomen plannen is gebiedsbescherming niet van toepassing. De Natuurbeschermingswet en het beleid voor de EHS worden daarom buiten beschouwing gelaten.

2.1 Flora- en faunawet
De Flora- en faunawet beschermt soorten, niet individuele planten of dieren, om te voorkomen dat het voortbestaan van de soort in gevaar komt. Doelstelling van de Flora- en faunawet is de bescherming en het behoud van in het wild levende plant- en diersoorten. Het uitgangspunt van de wet is het 'Nee, tenzij' principe. Dit betekent dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde dieren of planten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan.

In de Flora- en faunawet geldt een verbod op activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten. De bescherming van soorten is geregeld middels een aantal verbodsbepalingen. In dit geval zijn vooral artikel 8 tot en met 12 van belang.

Artikel 8: Het is verboden beschermde planten te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
Artikel 9: Het is verboden beschermde dieren te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
Artikel 10: Het is verboden beschermde dieren opzettelijk te verontrusten.
Artikel 11: Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde dieren te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.
Artikel 12: Het is verboden eieren van beschermde dieren te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

De Flora- en faunawet beschermt alle inheemse zoogdieren (op de huismuis, de bruine rat en de zwarte rat na), vogels, reptielen en amfibieën. Bij de vissen, ongewervelde dieren en planten zijn alleen die soorten beschermd die als zodanig in de wet zijn aangewezen. Alle beschermde soorten, met uitzondering van de vogels, staan in de tabellen 1, 2 en 3 van de Flora- en faunawet.

Tabel 1: Algemene soorten
Dit betreft soorten waarvoor in het geval van bestendig beheer en onderhoud, bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen een algehele vrijstelling geldt van de verbodsbepalingen artikel 8 tot en met 12 van de Flora- en faunawet.

Tabel 2: Overige soorten
Dit betreft zeldzame en veelal bedreigde soorten. Voor deze soorten wordt in het geval van bestendig beheer en onderhoud, bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling verleend voor de verbodsbepalingen artikel 8 tot en met 12 van de Flora- en faunawet, mits de activiteiten uitgevoerd worden op basis van een door de minister van Economische Zaken (EZ) goedgekeurde gedragscode. Wanneer geen gedragscode wordt gevolgd, is bij werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen een ontheffing nodig.

Tabel 3: Strikt beschermde soorten
Onder deze tabel vallen onder andere de soorten die beschermd zijn volgens de Europese Habitatrichtlijn. Voor activiteiten in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen geldt voor deze soorten geen vrijstelling, hiervoor moet dus een ontheffing aangevraagd worden.

Vogels en hun nesten mogen tijdens het broeden niet worden verstoord. Daarnaast bestaat er een lijst van het ministerie van EZ waarop de vogels zijn opgenomen waarvan het nest jaarrond beschermd is.

Voor alle in het wild levende planten en dieren, ook niet beschermde soorten, kent de Flora- en faunawet een zorgplicht. Deze zorgplicht (artikel 2 Flora- en faunawet) houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren, niet mogen worden uitgevoerd. De zorgplicht is altijd van toepassing, ongeacht vrijstelling of ontheffing.

3 Plangebied en voorgenomen ontwikkeling

Het plangebied ligt in het noorden van Gemert aan Doonheide 7 en 9. Het plangebied bestaat volledig uit bomen met ondergroei. De boomlaag bestaat voornamelijk uit berk, beuk en esdoorn. In de ondergroei staan zaailingen van deze bomen, hulst en grote brandnetel. In het midden van het terrein is een open plek aanwezig waar voornamelijk grote brandnetel groeit.
In figuur 1 is de ligging van het plangebied weergegeven. In figuur 2 is de huidige situatie te zien en figuur 3 geeft de toekomstige inrichting weer. Op pagina 5 en 6 staan enkele foto's van het plangebied.

De voorgenomen ontwikkeling bestaat uit het realiseren van twee woningen, zie figuur 3. De op het perceel aanwezige bomen zullen worden gekapt.

Figuur 1. Ligging plangebied (rode figuur) (bron: Google Earth)

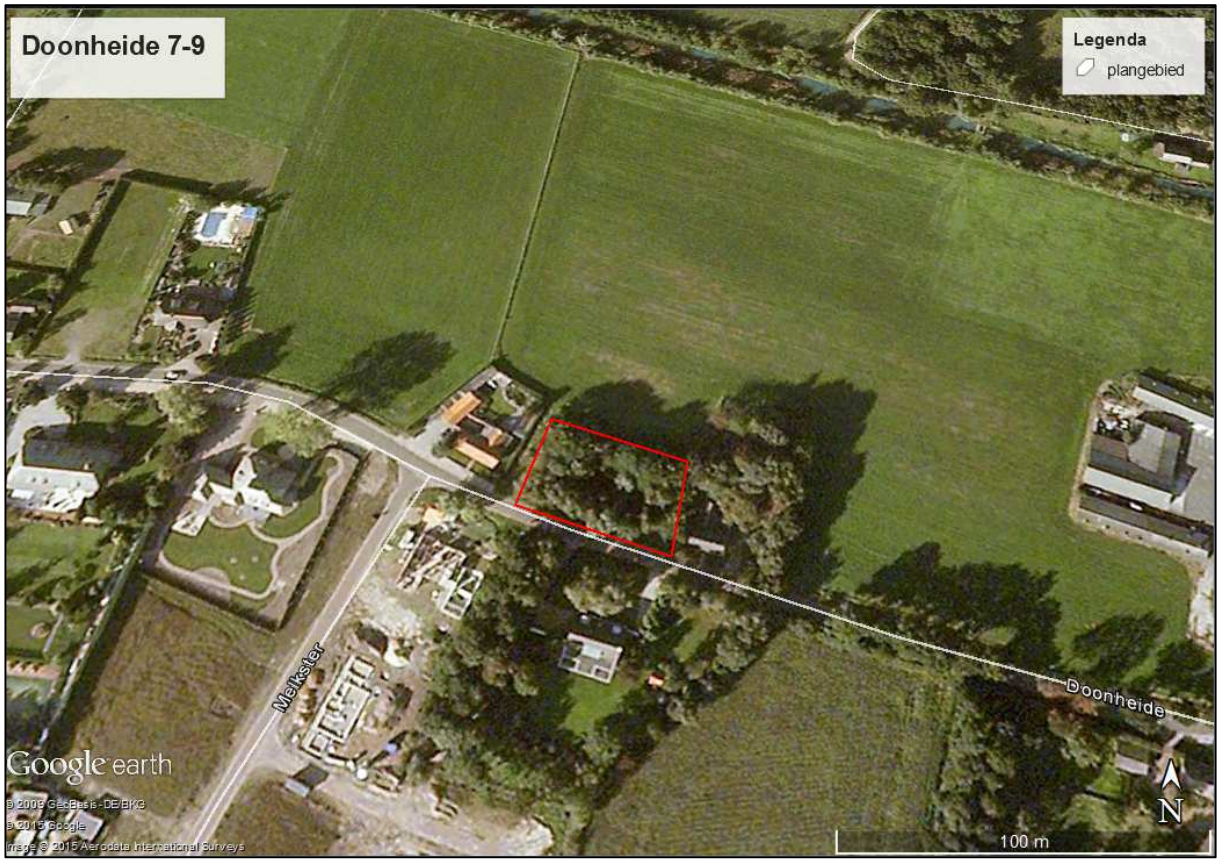

Figuur 2. Plangebied (rood omlijnd) (bron: Google Earth)

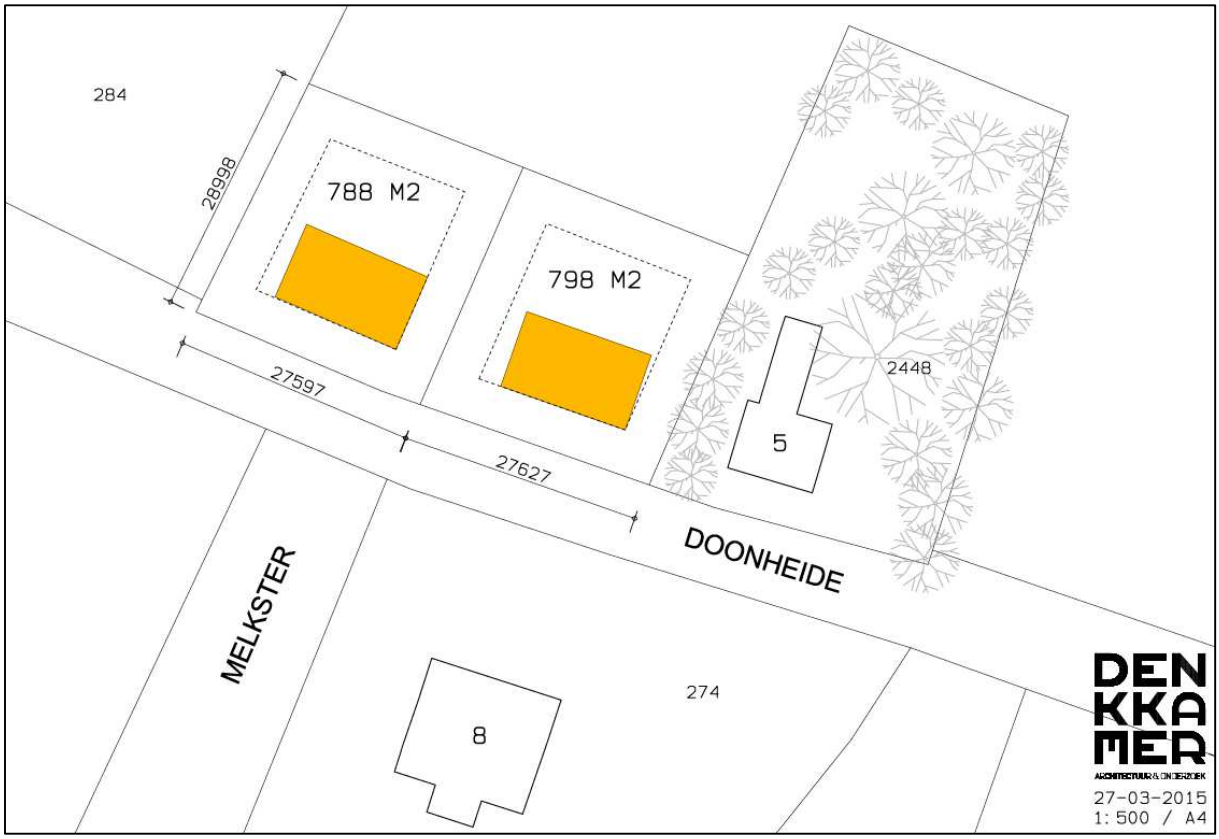

Figuur 3. Voorgenomen plannen (bron: Denkkamer)

Foto 1. Plangebied gezien vanaf Doonheide

Foto 2. Plangebied gezien vanaf Doonheide

Foto 3. Noordkant plangebied

Foto 4. Open plek

Foto 5. Onderbegroeiing van voornamelijk grote brandnetel

Foto 6. Berken in plangebied

4 Natuurwaarden

In het kader van deze toets flora en fauna heeft een bronnenonderzoek plaatsgevonden. Aan de hand van bekende verspreidingsgegevens uit onder andere verspreidingsatlassen en Waarneming.nl is bepaald welke beschermde soorten in de omgeving van het plangebied voorkomen. Daarnaast heeft een veldbezoek plaatsgevonden. Tijdens het veldbezoek zijn alle op de locatie aanwezige biotopen opgenomen. De aanwezigheid van deze biotopen vormt de basis voor de mogelijkheid tot het voorkomen van beschermde soorten. Naast de biotopen zijn directe en indirecte aanwijzingen opgenomen die duiden op het voorkomen van beschermde soorten. De aanwezige biotopen zijn vergeleken met de habitateisen van beschermde plant- en diersoorten. Op basis van expert judgement is beoordeeld welke van deze soorten in het plangebied kunnen voorkomen.
Het veldbezoek heeft plaatsgevonden op 26 mei 2015 in de middag. De weersomstandigheden waren als volgt: bewolkt, droog en circa 15 ^{o}C.

4.1 Flora

Tijdens het veldbezoek zijn alleen algemene plantensoorten aangetroffen. Bevindingen tijdens het veldbezoek tonen aan dat het een voedselrijke situatie betreft. De plantensoorten die in het gebied voorkomen zijn voornamelijk plantensoorten van voedselrijk bodem. Uit Waarneming.nl blijkt dat ten noorden van het plangebied, in het gebied Kranerijt, brede wespenorchis voorkomt. Deze soort is in het plangebied niet aangetroffen.
Vanwege het ontbreken van geschikte biotopen kunnen beschermde planten in het plangebied redelijkerwijs worden uitgesloten.

4.2 Amfibieën

Volgens gegevens van RAVON en de verspreidingskaarten in het boek ‘De amfibieën en reptielen van Nederland’ (Creemers et al., 2009) komen kleine watersalamander, gewone pad en bruine kikker (alle FFtabel 1) voor in de omgeving van het plangebied. Daarnaast blijkt uit Waarneming.nl dat in het gebied Kranerijt de amfibiesoort Alpenwatersalamander (FFtabel 2) voorkomt.

Doordat in het plangebied oppervlaktewater ontbreekt, is er geen voortplantingshabitat aanwezig voor amfibieën. Hierdoor is het redelijkerwijs uit te sluiten dat de meer watergebonden soorten Alpenwatersalamander en kleine watersalamander in het plangebied voorkomen.

Het plangebied kan functioneren als landhabitat voor algemene soorten amfibieën uit FFtabel 1, zoals gewone pad en bruine kikker. Deze soorten kunnen landhabitat vinden het plangebied.

De voorgenomen ontwikkeling kan negatief effect hebben op de mogelijk voorkomende beschermde soorten amfibieën van FFtabel 1. Voor de soorten van FFtabel 1 geldt een algehele vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Er hoeven zodoende voor de soorten amfibieën van FFtabel 1 geen mitigerende maatregelen te worden getroffen.

4.3 Vogels

Algemeen voorkomende vogelsoorten kunnen broedgelegenheid vinden in de bomen en struiken in het plangebied. Voor deze soorten is het plangebied geschikt als foerageergebied. Tijdens het veldbezoek zijn enkele algemene vogelsoorten waargenomen, waaronder winterkoning, koolmees en pimpelmees.
De voorgenomen ontwikkeling zal geen negatief effect hebben ten aanzien van broedgelegenheid en foerageergebied. Dit blijft in de directe omgeving in voldoende mate aanwezig. Gedurende het broedseizoen zijn vogels strikt beschermd. Wanneer bomen en struiken worden verwijderd als vogels aan het broeden zijn, zal dit tot verstoring leiden. Door bomen en struiken buiten het broedseizoen te

rooien kunnen negatieve effecten op broedende vogels worden voorkomen. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot en met half juli.
In het plangebied zijn geen (sporen van) vaste rust- en verblijfplaatsen aangetroffen van vogels waarvan het nest jaarrond beschermd is.

4.4 Zoogdieren

In het plangebied zijn molshopen aangetroffen en graafsels van konijnen. Het plangebied kan tevens functioneren als (onderdeel van het) leefgebied van algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren van FFtabel 1, zoals egel en algemene muizensoorten. De voorgenomen ontwikkeling kan negatieve effecten tot gevolg hebben voor deze soorten. Er zal leefgebied van deze soorten verdwijnen.
Voor de soorten van FFtabel 1 geldt een algehele vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Er hoeven zodoende voor deze soorten zoogdieren geen mitigerende maatregelen te worden getroffen.
Tijdens het veldbezoek zijn geen (sporen van) vaste rust- en verblijfplaatsen van zwaarder beschermde soorten grondgebonden zoogdieren aangetroffen. uit Waarneming.nl blijk dat in 2015 ten oosten van het bedrijventerrein Wolfsveld, langs de Sparrenweg in Gemert een rode eekhoorn is waargenomen. Gezien de geïsoleerde ligging van het plangebied ten opzichte van bosgebieden kan het voorkomen van rode eekhoorn in het plangebied redelijkerwijs worden uitgesloten.

Uit de Atlas van de Nederlandse vleermuizen (Limpens et al., 1997) en Korsten en Regelink (2010) blijkt dat de soorten gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, bosvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger, watervleermuis, franjestaart, baardvleermuis, Brandts vleermuis en gewone/grijze grootoorvleermuis (alle FFtabel 3) voorkomen in de omgeving van het plangebied.
Uit het veldbezoek blijkt dat het gehele plangebied geschikt is als foerageergebied voor vleermuizen. Door de kap van de bomen en de bouw van de woningen op het perceel wordt het plangebied minder geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Echter, doordat in de omgeving van het plangebied voldoende vergelijkbare foerageergebieden aanwezig zijn, zal de kap van de bomen geen negatief effect hebben op foerageergebied van vleermuizen. In het plangebied zijn meerdere bomen aanwezig met een diameter van meer dan 25 cm op borsthoogte. In het plangebied zijn geen bomen waargenomen met holte(n) of een loshangende bast die geschikt zouden kunnen zijn voor vleermuisverblijfplaatsen. Het voorkomen van vleermuisverblijfplaatsen in de bomen is derhalve uit te sluiten.

4.5 Overige soortgroepen

Bevindingen van het veldbezoek tonen aan dat in het plangebied en de directe omgeving daarvan geschikte biotopen ontbreken voor beschermde soorten reptielen, dagvlinders, libellen, vissen, mieren en kevers. Het voorkomen van beschermde soorten uit deze soortgroepen kan daarom worden uitgesloten.

5 Conclusie

In het plangebied komen mogelijk beschermde soorten voor die vermeld staan in de tabellen van de Flora- en faunawet. Tabel 1 op de volgende pagina geeft een samenvatting van de conclusies.

Het plangebied wordt mogelijk gebruikt als (onderdeel van het) leefgebied door algemeen voorkomende soorten amfibieën en grondgebonden zoogdieren die zijn opgenomen in FFtabel 1. De voorgenomen ontwikkeling heeft mogelijk negatieve effecten op deze soorten. Voor de soorten van

FFtabel 1 geldt een algehele vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Er hoeven zodoende voor deze soorten geen mitigerende maatregelen te worden getroffen.

De bomen en struiken in het plangebied vormen broedgelegenheid voor algemeen voorkomende vogelsoorten. Voor deze vogels is het plangebied geschikt als foerageergebied. De voorgenomen ontwikkeling heeft geen negatieve effecten tot gevolg ten aanzien van broed- en foerageergebied. Door bomen en struiken buiten het broedseizoen te rooien worden negatieve effecten ten aanzien van broedende vogels voorkomen. In het plangebied zijn geen (sporen van) vogels met jaarrond beschermde nesten aangetroffen.

De mogelijk in het plangebied voorkomende vleermuizen zijn strikt beschermd. Vleermuizen kunnen het plangebied gebruiken om te foerageren. De voorgenomen ontwikkeling heeft geen negatieve effecten tot gevolg ten aanzien van foeragerende vleermuizen.

Tabel 1. Samenvatting conclusie

Soort(groep)	Bescherming	Functie plangebied	Mogelijk effect	Ontheffing	Maatregelen
Amfibieën	FFtabel 1	Landhabitat	Ja	Nee, algehele vrijstelling	-
Grondgebonden zoogdieren	FFtabel 1	Leefgebied	Ja	Nee, algehele vrijstelling	-
Vogels (niet jaarrond beschermd)	Vogels	Broedgebied	Ja	Nee, mits maatregelen worden gevolgd	Bomen en struiken rooien/snoeien buiten broedseizoen
Vleermuizen	FFtabel 3	Foerageergebied	Nee	-	-

Literatuur

+ Bos F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
+ Creemers R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie). 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland, Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey Nederland, Leiden.
+ Korsten, E. en Regelink J.R. Herkennen van potentiële vleermuiswaarden: in het kader van quickscans en andere ecologisch vooronderzoek. Zoogdiervereniging- rapport 2010.44. Zoogdiervereniging, Nijmegen.
+ Limpens, H., K. Mostert, W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen, onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
+ Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Brochure: Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde dieren en planten, 22 februari 2005.
+ Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse Fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

+ www.vlindernet.nl
+ www.waarneming.nl
+ www.telmee.nl
+ www.zoogdiervereniging.nl
+ www.libellennet.nl
+ www.eis-nederland.nl
+ www.ravon.nl